

KÉPES LEVELEZŐLAP

A KÉPESLEVELEZŐLAP-GYŰJTŐK EGYESÜLETÉNEK KIADVÁNYA

2017. I. negyedév

XXX. évfolyam 1. szám

A II. világháború magyar (fűzfa)poétikája

Újságunkban sokszor volt már téma az I. világháború. Magam is többször írtam róla a hasábkokon. Megemlékeztem az I. világháború „költészetéről” is, ami gyakori volt az 1914-19 között kiadott képeslapokon.

Ezúttal azonban a II. világháború verses lapjaiból szemezgetek. Ezekből jóval kevesebb létezik, mert sokkal kevesebb lelkesedés kísérte, mint az elsőt, s a negyvenes évek sem estek a képeslap aranykorára, mint a múlt század tízes éve. Persze azért a háborús propaganda működött, s ennek egyik eszköze volt a képes levelezőlap.

Miben hasonlítanak és miben különböznek a két háború képeslapos versei? Nos, teljesen egyformák a gyenge színvonalban. Ötlettelen témaválasztás, frázisok pufogatása, sántító rímek, prozódiai hibák.

Különbség viszont a modernebb helyesírás és szóhasználat. Jelentős eltérés, hogy bökversek helyett gyakran korabeli slágerek szövegét vitték a lapra. S mivel a dalszövegek szerzői profik voltak, ilyen értelemben javult a minőség...

Most három ilyen képeslapot mutatok be. Sajnos a szövegek nem igazán olvashatók, ezért leírom őket.

Az első dal (Valahol Oroszországban) szerzője De Fries Károly, szövegírója Kovách Kálmán, Karády Katalin nagy slágere volt.

*Üzenet jött messze-messze földről,
Halványzöldsín tábori levél.
Aki írta, a szívével írta,
Minden sora őszintén beszél.*

*Sokkal jobban szeretlek, mint máskor,
Minden percben Rád gondolkodok százszor,
Valahol Oroszországban,
Valahol Oroszországban.
S arra gondolkodok, mikor a csillag rám ragyog,
Azt a csillagot Te otthon
Épp úgy láthatod...
Mindig a Te leveledet várom,
S csak terólad álmodom az álmom,
Valahol Oroszországban,
Valahol Oroszországban.*

*Muszka földre lassan jár a posta,
S alig várják már a válaszom.*

*Megkérem a rádiótól szépen,
Közvetítsék kívánság-dalom!
: Sokkal jobban szeretlek, mint máskor,
Minden percben Rád gondolk százszor,
Valahol Magyarországon,
Valahol Magyarországon.*

A grafikán Karády mintha a Romeó és Júlia híres erkélyéről intézné a szózatot, a felhők között pedig felsejlik Nagy-Magyarország körvonala is.

A második lapon ugyancsak egy De Fries dal szerepel, Berki János szövegével, Rácz Vali énekelte. A szöveg:

*Amióta messzi harcolsz – nincsen mosolyom
Vöröskereszt simul most a fáradt karomom
Virrasztok a hőseinkkel, nekik adom álmom
És amíg a jöttöd várom
Egy elszáradt gyöngyvirágot
Megcsókolok százszor:*

*Te voltál az üdvösségem, legszebb leányálmom
Tenéked szólt a legelső boldog vallomásom*

*És ha újra együtt
szedünk fehér
gyöngyvirágot,
Én leszek a
legboldogabb ezen a
világon...*

A képen egy önkéntes ápolónő látható. Az úriasszonyoknak, ha férjük, vőlegényük a fronton volt, illet

segíteni a sebesültek ápolásában.

A harmadik lapon Fényes Szabolcs és Rácz Vali „Beszél a fiad, azt mondja:papa” meglehetősen hatásvadász száma van „képesítve”. Úgyhogy elég belőle az első versszakot idézni:

*Kedvesem! Szívem! Egy hónapja már
Hogy békés, csendes, víg otthonodat
Elcserélted végtelen mezőkre
De messze vitt a motorvonat!
Nagy újság van itt, sietek írni
Képzeld fiacskád a szőke baba
Reggel megszólalt végre először
Beszél a fiad, azt mondta: papa
Azt mondta: papa.*

Érdekesség, hogy a lapot nem a frontra küldte otthonról egy feleség, hanem Kassáról egy katona özvegy édesanyjának. Igaz, írásában megemlíti, hogy csak ezt a lapot kapta a kámban...

Persze még sok érdekes képeslap van erről az időszakról. De azokról majd legközelebb...

SZIGETI ANDRÁS

Stengel & Co., Dresden und Berlin

Jelen számunkban a cikk 1. részét közöljük

Nincs olyan képes-levelezőlap gyűjtő, aki ne ismerné a Stengel nevet. Aki többet hallotta vagy gyűjteményében megtalálja, rögtön hozzászól Stengel & Co., Drezda vagy Drezda és Berlin. Az a kevés leírás, amit találtam a témában, szintén így kezdődik, ám ezek több kérdést vetettek fel bennem, mint amennyi információt adtak.

Egy kivétellel, a „The Postcard Album” (TPA) 22. számában jelent meg egy angol nyelvű hosszabb írás, ami akár alapja is lehetne annak, amire most készülök, ám nagyon sok utalást tesz német levéltári anyagokra, melyekhez én nem férek

hozzá. Ezért úgy döntöttem, saját anyagaim alapján és úgy írom meg a „Stengel sztorit”, ahogy azt én gondolom. Ez nem egyszerű vállalkozás, a XX. század első felének legnagyobb képeslapkiadó vállalatáról lesz szó és több mint 10 évi gyűjtőmunka ellenére is nap, mint nap kerülnek elő olyan érdekességek, melyek módosítják vagy kiegészítik az eddig ismert információkat.

Egy 1935-ös Stengel számla fejléce büszkén hirdeti, hogy a cég 50 éves lett, ennek megfelelően az alapítás éve 1885. Ekkor azonban még nem Stengel & Co., hanem Stengel és Markert néven működött, alapítói Emil Stengel és Heinrich R. Markert voltak. Pontos nyomdai és kiadói tevékenységük felderítése egy hosszabb (és költségesebb) kutatói munkát igényel, azonban az ismert kartonizált fotók, ill. nagyméretű fényképek ugyanazon negatívok alapján készülhettek, mint a később kiadott képeslapok. Előkerült olyan Stengel & Markert kiadású fotó is, ami számozásában megegyezik a később Stengel & Co. kiadású képeslap számozásával.

A gyűjteményemben levő 1896-os Luxemburgi képeslap kiadói jelölése alapján ebben az évben (vagy még korábban) az együttműködés felbomlott, a korai 1896-os és 1897-es lapokon kizárólagosan megjelent a Stengel & Co., Dresden felirat, melyet az adott lap sorszáma követett. 1897-ből már ismeretesebb magyar vonatkozású tehát a Budapesti épületeket, tereket és szobrokat bemutató lapok is.

Az 1898-as év áttörést jelentett a cég életében mind a forgalomban, mind abban, hogy

megnyitotta második irodáját Berlinben. A

kiadásra kerülő lapokat túlnyomó részben továbbra is Drezdában nyomtatják, ekkor változik a cég logója is a Stengel & Co., Dresden und Berlin feliratra. Gyártás a berlini részlegnél is megindult.

Ezeknek a lapoknak az érdekessége, hogy csak Stengel & Co., Berlin felirat látható rajtuk és nincs sorszámuk. Ez utóbbi miatt egyelőre megsaccolhatatlan, hogy hány különböző lapot adott ki a berlini vállalat.

Drezda eközben ontja az újabb és újabb sorozatokat a német és európai városokról, turisták által kedvelt és gyakran látogatott helyekről és fürdőiről híres településekről. A lapok a felhasznált alapanyagoknak és a fejlődő nyomdai technikának köszönhetően egyre jobb minőségben szolgálja ki a nagyközönséget.

A Stengel lapok ismertek és népszerűek lehettek, mert egymás után nyitja meg a piacokat. Jelen van Afrikában (Egyiptom, Marokkó), Ázsiában (Japán, Kína, Hong-Kong, Palesztina, Irán Szingapúr, Szíria) és Ausztráliában is.

A cég tovább folytatja a terjeszkedést és 1901-ben megnyitja a Londoni irodáját, melyet egy bizonyos O. Flamger nevű úr vezet nagyon sikeresen. A lapok saját sorszámmal és E betűjelzéssel kerülnek forgalomba és gyakorlatilag minden település, keresztút, iskola, bolt, közlekedési eszköz megjelentetésre kerül. Arról nincs információm,

hogy önálló nyomdai tevékenységet végeztek-e Londonban, a lapok hátoldalának feliratozása alapján a nyomtatás Drezdában (Printed in Saxony) készült. A terjeszkedés következő lépése természetesen Amerika volt, és az eddig általam látott lapok hátoldalára nyomtatott logó alapján (Stengel & Co., Dresden-Germany an New York City) arra a következtetésre jutottam, hogy volt egy negyedik fiókvállalata is New York-ban.

Az 1906-tól az új szabályozásnak megfelelően már a Stengel lapok is osztott hátoldallal jelennek meg, azonban nem ez az egyetlen változás a cég működésében. Emil Stengel lemond (más források alapján meghalt) és nyugdíjba vonul, a cég irányítását Joseph Keller, Johann R. Rumpel valamint Eugen Arthur Kolbe veszik át és Kunstanstalt Stengel & Co. GmbH néven működik tovább a vállalat. Ezek a változások nem csökkentették a termelékenységet, azonban megfigyelhető, hogy a megjelenő lapok témája ismét csak az európai – főként a német – városokra korlátozódik.

Az I. Világháború előtt jelenik meg a híres költőket, írókat, zeneszerzőket, államférfikeket és a német katonai vezérkart ábrázoló sorozat. Ezt követően pedig főleg a háború: propagandalapok,

hadihajók és a keleti front harcainak (Der Krieg im Osten) pusztítása a fő téma. Németország veresége ismét változásokat hozott a cég életében.

Az angol és amerikai leányvállalatok megszűntek és hiába kerestem, a berlini irodával kapcsolatos információ sincs ettől kezdve. A kiadott lapok kevés kivétellel csak német városokat, valamint az északi-tengeri fürdőhelyeket ábrázolják hihetetlen változatossággal. Meglepő, hogy a két világháború között közel hasonló mennyiségű számozott lap jelent, meg mint azt megelőzően. Németország fasizálódása a lapok elő- és hátlapján is megfigyelhető. A városok tereit ábrázoló lapok újrakiadásra kerülnek már az új elnevezéssel (Pl.: Hauptplatz → Adolf Hitler Platz). A hátoldalon a horogkeresztes pecsét mellett a bélyegek zömében a Führert ábrázolják.

1944 őszétől kezdve Drezda a szövetséges bombázások

egyik kiemelt célpontja. Az 1945. február 13–15. közötti négy támadás-hullám a rengeteg civil áldozat mellett megsemmisítette a teljes ipari és a katonai

infrastruktúrát. Eddig nem találtam arra vonatkozó információt, hogy a kiadó mekkora és milyen károkat szenvedett, de a háború után megjelent számozás nélküli lapjai, melyek a romos Drezdát ábrázolják, azt valószínűsítik, hogy a felszerelés részben (vagy akár egészben is) de túlélte a bombázásokat.

A bevezetőben említett TPA kiadvány leírása több lehetséges cégtörténetet is felsorol, azonban néhány a háború után nyomtatott és azt követően feladott lapon kívül egyelőre nem találtam tovább információt a cégről [...]

REMÉNYI RICHÁRD

Képes levelezőlap különlegességek a 20. századból

Cikk az *Élet és Tudomány* 2016. év végi számából

A múlt század népszerű levelezési eszközének, a képes levelezőlapnak a készítése összefügg a nyomdatechnika fejlődésével. A rajzokat kezdetben litográfiai eljárással sokszorosították, amelyet a fénynyomás váltott fel. Az offset nyomtatás az 1920-as, 30-as években hódította meg a képeslapgyártást. A képes levelezőlap története szoros kapcsolatban áll a fényképezés technikai tökéletesedésével és a vizuális kultúra alakulásával. A fotómontázst mint technikai bravúrt már a 19. század végén alkalmazták a városképi lapokon. A levelezőlapok méretét postai rendeletek szabályozták, Magyarországon 1972-ig általánosak voltak a 9 x 14 cm-es téglalap alakú képeslapok.

Méret és forma

A szabvány méretű és formájú, az általános nyomdatechnikai eljárásokkal készült levelezőlapok mellett Magyarországon és

külföldön is nagy kereslet volt a különlegességek iránt. A szerencsi Zempléni Múzeum képes levelezőlap gyűjteménye alapján ezek jellemző típusait mutatjuk be, amelyeket anyaguk, méretük, formájuk és technikai megoldásaik alapján ma is megcsodálunk. Már a 19-20. század fordulóján készültek 8,3x8,3 cm-es négyzet alakú vagy 4,5x14 cm-es téglalap alakú képeslapok. Ez utóbbiakhoz a normál méretű kartont hosszában kétfelé vágták, így a hátoldalon csak a címzés számára maradt hely. Az „óriás levelezőlapok” is korán megjelentek. A drezdai Stengel kiadó már 1897-ben budapesti képeslapot gyártott 24x30,5 cm méretben, de megemlíthetjük az eperjesi Divald Lajos 25x33 cm-es budapesti panoráma lapját is 1899-ből. A hajtogatós hosszú lapok kinyitva ábrázolnak egy tájat vagy várost. Az olaszországi Bolzano teljes képét pl. egy 73 cm hosszú nyolc részes képeslap mutatja be, amely összehajtva 9x14 cm-es és így küldték el a címzettnek.. Elterjedtebbek voltak a 2-3 részes hajtogatós lapok, amelyek pl. Nagyszombat részleteit ábrázolták.

A 20. század elején olyan normál méretű képeslapokat is gyártottak, amelyekre kis méretű leporellókat ragasztottak, és ez összehajtva a képen mint egy utazó férfi bőröndje, a turista hátizsákja, boríték, a postás táskája vagy festett menyasszonyi láda jelenik meg. Az un. zárt levelezőlapok két lapból állnak és szétnyitva térhatásúak, összehajtva és leragasztva pedig képeslapként postán elküldhetők voltak. Az 1900-as évek elején készültek a szívét, legyezőt, virágcsokrot, felhőn ülő angyalt térben megjelenítő – „Légy hű,” „Szívemből üdvözlöm” vagy „Boldog újévet” feliratú – lapok.

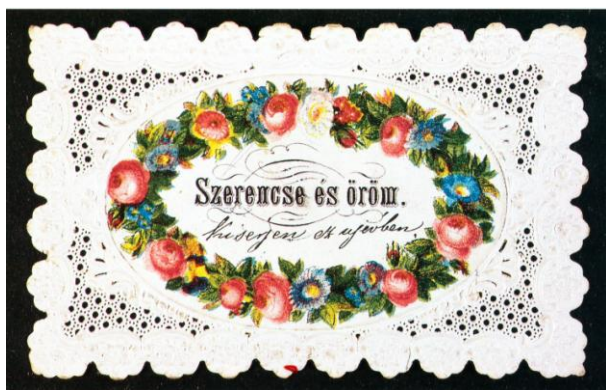
1972-től Magyarországon a 10-10,5x15 cm méretű táj- és üdvözlőlapok terjedtek el, de gyártottak 10,5x23 cm-es téglalap alakú és 15 cm átmérőjű kör alakú tájlapokat is, pl. a Balatonról.

1914 előtt a gyűjtők körében voltak divatosak az összerakható levelezőlap sorozatok. A képeslapokat darabonként küldték a postán, és 10-12 lap adott ki egy motívumot. A müncheni

Ottmar Zieher 1902-ben gyerekeknek jelentette meg az öt lapos krokodil sorozatot. A képeslapgyűjtők között ma is a legnagyobb ritkaságnak számítanak a 10-12 lapból álló Napóleon sorozatok. A lapok

együttesen Napóleon mellképét vagy egész alakos képét ábrázolják a jellegzetes kéztartással vagy lóháton jelenik meg (a képen látható sorozat a Zempléni Múzeum – Szerencs – tulajdonát képezi – a Szerk.). Az egyes képeslapokon a fő kompozíció részletei mellett a császár életének kiemelkedő eseményei, csatajelenetek látszanak. A levelezőlapok festmények alapján készültek Franciaországban az 1910-es évek elején.

Fa-, bőr- és fémelevelezőlapok

Főleg az alkalmi üdvözlőlapok között találunk nagyobb számban áttört, csipke utánzatú, domborított nyomású kártyákat. Ezeket önállóan vagy borítékban továbbították. Kedveltek voltak a domborított nyomású virágmintás üdvözlő

kártyák. Levelezőlapokat gyártottak nyírfakéregből, fenyőfából is. Az általános méretű, vékonyabb vagy vastagabb lemezeket egyszerű rajzokkal, akvarellekkel díszítették. Az első világháború idején a katonák lenyúzott nyírfakéregre is rajzoltak háborús jeleneteket.

Carl Ottó müncheni kiadója 1905-ben már falemezre fényképezett képeslapokat is forgalomba hozott. Magyarországon Auffenberg József volt a kézi festésű „falevelezőlapok” kiadója 1900-ban. Az egyik képeslap újság arról tudósít, hogy egy alsókubinyi papírkereskedő képeslapokat fenyőfa kerettel hoz forgalomba. Amerikából kerültek Magyarországra a bőrlapra nyomtatott képeslapok, és ezek motívumai között Rooseveltnél is megtalálható. Előfordult olyan lap is, amely egy ovális bőrtok, benne egy női fényképpel. Egyik oldalán illusztráció látható, a másik oldalon a bélyeg és a címzés jelzi, hogy boríték nélkül szállította a posta.

A Székesfehérvári Könnyűfémgyár 20. század végi alufóliás képeslapjainak előzményei az egy évszázaddal korábbi fémlemez lapok. Ezek egyik legismertebb példánya az 1900-ban Magyarországon készített préselt fémlemez hátul papírborítással. A domborított kép hazánk patrónusát, Szűz Máriát ábrázolja fején a magyar koronával, kezében virággal. Ölében a kis Jézus, aki az országalmát tartja. Az 1000-1900 évszám mellett a „PATRONA HUNGARIAE ORA PRO NOBIS” felirat olvasható a lapon. 1899-ben Debrecenről is megjelent olyan mozaiklap, ahol a képeket a papírlapra ragasztott vékony cinkfóliára nyomtatták. 1900-ban pedig egy bécsi ékszerész ezüstből gyártott képeslapokat hozott forgalomba. Üvegre ragasztott lapokat Németországban készítettek, de a tükröbetétes lapokat Magyarországon is árusították a 20. század elején.

Kereskedelmi forgalomba nem kerültek azok a gobelin képeslapok, amelyeket az 1938-as budapesti eucharisztikus kongresszusra adtak ki, csak az előkelőségek kaptak egy-egy sorozatot. A

papírkeretbe ragasztott gobelin képek többek között az Országház, Pest látképét és a városligeti Vajdahunyad várát ábrázolják.

Felöltöztetett képeslapok

A 19-20. század fordulóján Magyarországon is megjelentek a hímzett selyem levelezőlapok, amelyeket 1900-ban „a legelegánsabb levelezőlap újdonság”-nak neveztek. Kiadójuk Bérczi D. Sándor budapesti kézimunka nagyiparos volt. A selyemszövet az egész lapot borítja – hátul papír védi – vagy csak egy ovális, esetleg virágmotívum formájú applikációként szerepel. Az egyedi hímzés a papírlapokon is előfordul, kihímezték pl. a rajzolt virágokat és a nők ruháit is.

A különböző anyagok felhasználásával készült rátétes képeslapok rendkívül változatosak. Színes papírlapra vagy virágmintás kártyára ragasztottak kisméretű papírborítékot, táviratot, sőt díszes emlékkönyvecskét is.

A kis borítékba pár soros üdvözetet, üzleti névjegykártyát, esetleg tréfás papírpénz küldeményt tettek. A „bélyegmuki” olyan képeslap, amelynél az üres levelezőlap hátoldalára hibás bélyegekből kivágott különféle mintákat ragasztottak.

A papírlapok előfordultak bársony, posztó vagy szövet applikációval is. A századfordulón Németországban gyártották azokat a „felöltöztetett képeslapokat”, amelyeken a színes posztódarabokkal gránátos katonát vagy szemüveges háziurat ábrázoltak cérnából

ragasztott övvel. Magyarországon Thaly Kálmánról és gróf Apponyi Albertről jelentek meg ilyen képeslapok. Báró Podmaniczky Frigyeszt a jellegzetes kockás szövetkabátba „öltöztették” a levelezőlap készítői.

A női mellképeket ábrázoló képeslapokon előfordul a csipkegallér, a selyemszövet ruha, de még az élőhaj rátét is, amibe masnit tűztek. A lapot vékony celluloid lemezzel borították, hogy a haját a szállítástól védjék.

Élővirágos és illatos lapok

A képeslap rajongók között 1900-ban a legnagyobb szenzáció Galántai Gyula élővirágos levelezőlapjai voltak. A préselt nefelejcs, négylevelű lóherét, szegfűt, árvácskát a papírlapra ragasztották. Németországban már 1899-ben forgalmazták azokat a tájlapokat, amelyek sarkába szárított virágokat és mohát ragasztottak. A Látóképes Levelező Lapok című újság 1900-ban írt arról, hogy „illatos képes levelezőlapokat adott ki Pleyer aussigi kiadó. Hatféle kártya jelent meg, és az illatáról nyomban meg lehet tudni, hogy milyen virág van a kártyára festve.”

Galántai színes plüss borítású levelezőlapot is készített, s erre ragasztotta a préselt virágcsokrot. Ilyen lapnál az üdvözlő szöveget a színes anyagra ragasztott 1,5x1,5 cm-es papírlapra lehetett írni. Az élővirágok után a karácsonyi, újévi és a szerelmi üdvözlőlapokon a ragasztott művirágok is megjelentek. Az NSZK-ban az 1970-es években is előállítottak hegyvidéki tájlapokat havasi gyopár rátéttel, celluloid borítással. Sokféle változatban készültek a gyöngyporos, csillámporos lapok. A tájképek részleteit, a virágokat, a nők ruháit

ragasztóanyaggal bekenték, és erre megfelelő színű üveggyöngyport szórtak. Csillámporral az üdvözlő szöveges lapok enyvezett betűit hintették be, hogy csillogjanak.

Technikai trükkök, átvilágítható képeslapok

A képeslapkiadók leleményessége határtalan volt. A többdimenziós lapok előzményének tekinthetők az optikai trükkös lapok. Ezek például az egyik oldalról nézve egy színész mellképét, a másik oldalról a koponyáját és a csontvázát láthatjuk (1906). 1899-ben kedveltek voltak a stereoskop levelezőlapok, amelyekből kettőt kellett egy speciális nézőkészülékbe rakni, hogy a térhatású kép megjelenjen. Kedveltek voltak a forgatható papírkoronggal ellátott képeslapok, ahol a korong kivágott nyílásain más-más városrész jelent meg vagy Ferenc József különböző életkorban. Kisebb mennyiségben készültek azok a trükkös lapok, amelyeken egy papírcsík meghúzásával szétnyílik az addig zárt függöny, és láthatóvá válik a szobában csókolózó pár. Technikai megoldásokban is figyelemre méltóak a mozgó fényképes lapok. Ha az ilyen képeslapon a megjelölt papírcsíkot lassan elhúzzuk, a vonalazott kettős celluloid lemezre rajzolt alak a mozgás illúzióját kelti. Az amerikai találmányt az 1900-as évek elején Magyarországon is forgalmazták. Már 1905-ben megjelentek a hanglemezes képeslapok egy-egy kedvelt dallammal: pl. Bizettől a Cigányszerelem. Később a feladó hangjával is készültek hangos képeslapok, amit a címzett otthon lejátszhatott.

A 20. század első éveiben főként német és osztrák kiadók készítették az átvilágítható képeslapokat, majd a budapesti Kosmos műintézet is gyártott ilyeneket. Ha a több papírrétegből összeállított lapokat fény felé fordítjuk, megvilágosodnak az épületek ablakai, pl. a budai váré. Vannak olyan levelezőlapok is, amelyeknél az eredetileg látható épületben a fény hatására egy egészen más kép jelenik meg. Így láthatjuk az osztrák császárt a dolgozószobájában, az orosz cárt családjával körében, vagy a budapesti

Népszínházról készült lapon egy népszínmű jelenetét.

PETERCSÁK TIVADAR

Rendezvények

2017. február végéig Sárosi István gyűjtőtársunk „Bizánci művészet” címmel összeállított kiállítási anyaga tekinthető meg Acsádon, a Szociális Intézmény kastély épületében – az intézet nyitvatartási ideje alatt.

Ajánló

Petercsák Tivadar A Nagy Háború képes levelezőlapokon című, az egri egyetemi könyvtárban tartott előadása a Youtube-on az alábbi linken érhető el teljes terjedelmében:

<https://youtu.be/Accu1LOnGdw>

Kedves Gyűjtőtársak!

A 2017-es évre kívánunk mindenkinek békés, sikerekben, képes levelezőlapokban gazdag boldog új esztendőt.

Ez évi gyűjtőkiállítás és találkozó időpontja 2017. július 14-16. Kérjük, hogy jelentkezését a mellékelt lapon 2017. február 28-ig szíveskedjen visszaküldeni.

Gyűjtőtársi üdvözléssel:

Kőszegfalviné Pajor Klára elnök, Papp Miklós elnökhelyettes, Őriné Vinkovits Márta titkár

Felelős kiadó: Kőszegfalviné Pajor Klára elnök MKL
Szerkesztette: Kőszegfalviné Pajor Klára és Papp Miklós
9700 Szombathely, Pf. 233. mobil: 20/2865806
email: pajor.klara@gmail.com
honlap: www.kepeslapgyujto.hu